

ŠKOLNÍ PROGRAM ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY, VZDĚLÁVÁNÍ A OSVĚTY

DLOUHODOBÝ PLÁN

2021- 2025

ZÁKLADNÍ ŠKOLA SE SPECIÁLNÍMI TŘÍDAMI MĚLNÍK

Ředitelka školy: MgA. Mgr. Kateřina Laloušková

Školní koordinátorka EVVO: Mgr. Jana Třísková

Charakteristika školy: Základní škola se speciálními třídami Mělník, příspěvková organizace

Adresa školy: Jaroslava Seiferta 179, 276 01 Mělník

Obsah

ÚVOD	1
1. Charakteristika školy.....	2
1.1 Priority ve výchovně vzdělávací oblasti.....	2
2. Legislativa a nástroje EVVO.....	3
3. Environmentální výchova a trvale udržitelný rozvoj v realizaci školy	3
3.1 Environmentální výchova jako průřezové téma.....	4
4. Školní program environmentální výchovy (ŠPEV)	5
4.1 Školní tým	5
4.2 Role koordinátora environmentální výchovy ve škole	5
5. Vize školy v letech 2021-2025	6
6. Dlouhodobý plán EVVO	7
7. Spolupráce školy a programy.....	9
ZÁVĚR.....	11

ÚVOD

Environmentální výchova reaguje na požadavky, které se týkají problematiky životního prostředí. Jeho záměrem je orientace v zákonitostech biosféry, v problémech životního prostředí globálního i místního charakteru a hledání cest k jeho možné nápravě. Je postaven na předávání základních znalostí a praktických dovedností a návyků, které podporují kladný vztah dětí a dospělých ke svému okolí. Přispívá k odpovědnosti, ohleduplnosti a spolupráci mezi lidmi. Důležité je i působení na utváření pozitivních životních priorit.

Důraz je kladen na nejrůznější aspekty životního prostředí, na jeho poznávání a uvědomování si nezbytnosti zachovávání podmínek života.

1. Charakteristika školy

Škola je prvostupňová, malotřídního typu se speciálními třídami. Kapacita školy je dle školského rejstříku 120 žáků, z nichž je 48 žáků uvedeno v oboru Základní škola speciální a 72 žáků v oboru Základní škola. Žáci základní školy navštěvují 1.-5. ročník a žáci speciálních tříd 1.-10. ročník.

Škola má v našem městě dlouholetou tradici. Zřizovatelem školy je město Mělník. Těžiště práce ZŠ se speciálními třídami spočívá ve výchovné a vzdělávací činnosti zaměřené na poskytování elementárních vědomostí a dovedností, na vytváření návyků potřebných k uplatnění v praktickém životě a na rozvíjení duševních i tělesných schopností žáků.

1.1 Priority ve výchovně vzdělávací oblasti

S účinností od 10.11. 2016 nese škola název Základní škola se speciálními třídami Mělník, příspěvková organizace.

V základní škole se ve třídách vzdělávají žáci dvou a tří ročníků. Ve všech třídách působí asistentky pedagoga. Třídní kolektivy mají průměrně 18 žáků.

Ve škole jsou vzděláváni i žáci zařazení do tříd dle §16 odstavce 9 ŠZ – v současné době je otevřena jedna třída pro žáky s lehkým mentálním postižením a třída pro žáky s poruchami autistického spektra. Třídy se naplňují do maximálního počtu 12 žáků.

Ve třídách základní školy speciální se vzdělávají žáci se středně těžkým mentálním postižením, těžkým mentálním postižením, žáci s více vadami a autismem. Ve škole je otevřeno celkem sedm speciálních tříd a v každé třídě je maximální počet 6 žáků. Ve všech třídách působí speciální pedagogové a asistenti pedagoga.

V rámci vyučování je vybraným žákům školy poskytována individuální logopedická péče. Součástí školy je také školní družina.

Hlavním cílem základní školy je všeobecné zaměření a zaměření školy speciální je poskytovat žákům především učení prožitkem, používat běžné normy chování, orientovat se v reálném světě a upevňovat v dětech pozitivní vztah ke svému okolí i k sobě samým.

2. Legislativa a nástroje EVVO

Východiskem pro úspěšnou realizaci EVVO na škole je příslušná legislativa.

Přehled základních dokumentů k EVVO:

- ✓ Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí – upozorňuje na provádění EVVO tak, aby vedlo k utváření postojů, myšlení a jednání v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje.
- ✓ Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny – ukládá povinnost spolupráce MŽP a MŠMT k zajišťování EVVO.
- ✓ Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v ČR, usnesení vlády č. 1048/2000.
- ✓ Metodický pokyn MŠMT k zajištění EVVO ve školách a školkách, č.j. 16745/2008- 22
Národní strategie vzdělávání k udržitelnému rozvoji.
- ✓ Zákon č. 123/1998 Sb. o právu na informace o životním prostředí ve znění zákona č. 132/2000 Sb. a Zákona č. 6/2005 Sb., který stanovuje přístup veřejnosti k informacím o životním prostředí a vzdělávání, výchovu a osvětu v oblasti životního prostředí.
- ✓ Krajská koncepce EVVO.
- ✓ Národní strategie výchovy pro UR.
- ✓ Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, č.j.27002/2005-22.
- ✓ Zákon č. 561/ 2004 Sb. (Školský zákon).
- ✓ Strategický rámec ČR 2030 čj. 368/17.
- ✓ Školní vzdělávací program pro ZŠ speciální „Já a svět“ a ZŠ základní vzdělávání „Otevřená cesta“.
- ✓ Školní program environmentální výchovy (ŠPEV)
- ✓ Školní řád

3. Environmentální výchova a trvale udržitelný rozvoj v realizaci školy

Environmentální výchova je chápána jako cílené formování vztahu člověka k prostředí kolem sebe. Klade důraz na přírodní prostředí i na sociální aspekty. Výsledkem této výchovy by měl mít jedinec zodpovědný přístup ke svému okolnímu prostředí. Zachování kvalitního

životního prostředí se souladem uspokojení lidských potřeb je podstatou myšlenek udržitelného rozvoje. Jedná se o vzájemnou rovnováhu ekonomiky, životního prostředí a lidské společnosti v aspektech sociálních, ekonomických i environmentálních.

Cílem udržitelného rozvoje je:

- vytvořit podmínky pro šetrné zacházení s přírodními zdroji
- zmenšit sociální rozdíly
- omezit vliv škodlivých účinků zhoršeného životního prostředí ve vztahu k lidskému zdraví
- pro budoucí generace zachovat kvalitu všech složek životního prostředí a přírodních zdrojů

3.1 Environmentální výchova jako průřezové téma

Průřezové téma environmentální výchovy učí jedince běžným a nezbytným návykům každodenních činností vůči prostředí a uvědomování si podmínek života a jeho ohrožení. Ukazuje žákům problematiku udržitelného rozvoje a pomáhá zvyšovat kooperaci při péči o životní prostředí. Z hlediska postojů a hodnot žáků přispívá environmentální výchova k uvědomění si důležitosti života, odpovědnosti ochrany přírody a jejích zdrojů. Nabádá žáky ke zdravému životnímu stylu i vnímání estetických hodnot prostředí a vede tak k citlivému chápání přírody a jejímu kulturnímu dědictví.

Součástí ŠVP jsou průřezová témata, stanovená RVP a jejich cílem je plnit funkci bezprostředního propojování poznatků a dovedností. Průřezových témat je šest a mezi nimi je i environmentální výchova. Témata vycházejí z tematických okruhů, námětů, činností ve výchově a vzdělávání, které adekvátně utvářejí obecnější postoje žáků:

- k sobě samým
- ke spolužákům
- k rodinným příslušníkům
- k ostatním lidem
- k životnímu stylu
- k pracovním návykům
- k morálním hodnotám
- ke vztahu k přírodě
- k udržitelnému rozvoji

Průřezová témata mohou být prováděna ve školní praxi například neformální a účelovou integrací do jednotlivých vyučovacích předmětů, zřízením samostatného vyučovacího předmětu či v podobě projektového vyučování jako jsou školní projekty, semináře nebo kurzy.

Ekologická výchova se na 1. stupni ZŠ prolíná ve všech ročnících převážně v předmětech prvouka, vlastivěda, přírodověda a pracovní činnosti.

Ve speciálních třídách se ekologická výchova realizuje zejména v předmětech člověk a svět, člověk a příroda, člověk a společnost, pracovní činnosti a pracovní výchova, výtvarná výchova, rozumová a smyslová výchova.

4. Školní program environmentální výchovy (ŠPEV)

Pro školu byl vypracován dlouhodobý a krátkodobý plán, který obsahuje harmonogram konkrétních aktivit, programů a projektů v rámci environmentální výchovy. Obě úrovně plánů jsou vyhodnocovány v závěru školního roku a slouží jako podklad ke zpracování plánu na následující školní rok.

ŠPEV je plněn postupně během školního roku. Může být upravován podle potřeb školy a doplňován o nové aktivity i akce.

4.1 Školní tým

Seznam členů ekotýmu s vymezením odpovědnosti:

MgA. Mgr. Kateřina Laloušková- ředitelka školy, manažerská funkce

Mgr. Jana Trísková- koordinátor EVVO

Mgr. Irena Červenková- školní metodik prevence

Alena Bláhová- hospodářsko- technický úsek

4.2 Role koordinátora environmentální výchovy ve škole

Koordinátor EVVO je velice důležitou součástí environmentální strategie ve škole. Spolupracuje s ředitelem školy i s učiteli jednotlivých vyučovacích předmětů.

Úloha koordinátora EV:

- ve spolupráci s vedením školy a pedagogy sestavuje dlouhodobý plán a jeho dílčí část pro školní rok (ŠPEV)
- absolvuje specializační studium, stále zvyšuje svoji odbornost a účastní se dalšího vzdělávání pro koordinátory EV
- spolupracuje s vedením školy
- řídí aktivity environmentální výchovy
- vytváří podmínky pro rozvoj spolupráce s rodiči, dalšími školami a organizacemi v oblasti EV
- organizuje a koordinuje akce EV ve škole
- podporuje ekologizaci provozu školy

5. Vize školy v letech 2021-2025

Jedná se zejména o stálou motivaci a poskytování příležitostí k dosažení znalostí, postojů a návyků žáků v oblasti environmentální výchovy zahrnuté do všech vyučovacích předmětů, projektových dnů a akcí školy. Žáci i zaměstnanci školy třídí odpad, šetří elektrickou energií, vodou a papírem a v těchto činnostech je důležité i nadále pokračovat. Školní zahradu žáci využívají k venkovní výuce, odpočinku i k činnostem v družinovém čase. Zahrada je připravena k realizaci umístění vyvýšených záhonů a zahájení pěstitelských prací u žáků základních i speciálních tříd.

Školu a dění ve škole stále představujeme veřejnosti v podobě aktivit prezentovaných na webových stránkách školy i na Velikonočních a Vánočních jarmarcích.

Podpora a vedení učitelů žákům:

- ✓ Vede žáky k pochopení vztahů člověka a životního prostředí, k pochopení principů a limitů trvale udržitelného rozvoje (TUR).
- ✓ Vede žáky k významu odpovědnosti za jednání jedince i společnosti vůči budoucím generacím a uvědomění si, že každý člověk může pozitivně ovlivnit stav životního prostředí.
- ✓ Vede žáky k uvědomování si podmínek života a možnosti jejich ohrožování.
- ✓ Vyzývá žáky k hledání možností řešení environmentálních problémů.
- ✓ Vede žáky k aktivní účasti na ochraně a utváření životního prostředí.

- ✓ Podněcuje žáky k logickému uvažování, tvořivému myšlení a k řešení problémů.
- ✓ Rozvíjí vnímavost a citlivý vztah žáků k lidem a přírodě.
- ✓ Utváří zdravý životní styl a učí vnímat estetické hodnoty prostředí.
- ✓ Vede ke stejným cílům také rodiče (rodiny) žáků.

6. Dlouhodobý plán EVVO

Hlavní témata dlouhodobého plánu:

- Udržitelný rozvoj
- Třídění odpadů ve škole
- Základní podmínky života
- Ekosystémy
- Problémy životního prostředí a lidské aktivity
- Naše obec
- Zdraví a zdravý životní styl

Oblast výchovy a vzdělávání:

- vytvořit Ekotým ve vzájemné spolupráci žáků a zaměstnanců školy a ukotvit jejich pravidelné schůzky
- zahájit práce na školní zahradě v rámci pracovního vyučování
- začleňovat environmentální výchovu do většiny vyučovacích předmětů
- využívat výukové programy ekologických organizací
- zamyšlení a možnosti řešení aktuálních problémů současného světa
- připomínat důležitost třídění odpadů
- definovat a podporovat cíle UR
- realizovat projektové dny zaměřené na environmentální výchovu
- pokračovat a rozvíjet dlouhodobé projekty Den Země a Tonda Obal
- navštěvovat knihovnu, muzea a kulturní památky
- sjednávat exkurze a besedy s odborníky zaměřených na EVVO
- využívat nabídky kulturních programů a poznávacích výletů
- rozvíjet zájmový kroužek keramiky
- zahájit a podporovat aktivity v kategoriích Pták roku, Minerál roku a další vyhlášená

témata a kampaně

Oblast managementu:

- účast na konferencích EVVO a další vzdělávání školního koordinátora EVVO
- vzdělávat pedagogy v programech DVPP v oblasti ekologie
- podporovat rozvoj se středisky ekologické výchovy
- navazovat spolupráci se školami stejného charakteru
- získat více učebních materiálů a rozšiřovat školní sbírky
- získávat finanční prostředky od sponzorů
- zajistit finanční prostředky na dokončení cvičného bytu pro žáky vyšších tříd speciálních tříd

Oblast prezentace školy na veřejnosti a spolupráce s veřejností:

- nadále pořádat Den otevřených dveří
- účastnit se Velikonočních a Vánočních jarmarků s prodejní výstavou výrobků žáků školy
- prezentovat školu v regionálním tisku Mělnická radnice a Mělnický deník
- propagovat školu na webových stránkách školy, včetně akcí spojených s EVVO
- pořádat pravidelnou vánoční sbírku pro Útulek pro zvířata v nouzi Mělník
- rozvíjet spolupráci s rodiči žáků a zapojení rodičů do aktivit školy

Oblast ekologizace provozu školy:

- využívat pozemek školní zahrady a hřiště
- vybudovat vyvýšené záhony pro drobné pěstitelské práce
- pokračovat v kompostování
- vytvořit nová vhodnější stanoviště pro tříděný odpad
- založit sběr použitých baterií
- vést žáky a zaměstnance školy k úsporám vody a elektrické energie
- pořizovat úsporné zdroje osvětlení
- sledovat stav spotřeby vody, elektrické energie a nákladů na vytápění
- zapojení Ekotýmu do ekologizace školy

Oblast zdraví a zdravého životního stylu:

- seznamovat žáky se základy zdravého stravování
- koncepce květinové výzdoby školy i jednotlivých tříd, na které se žáci sami podílejí
- upřednostnit přímou výuku v terénu, poznávat okolní prostředí školy a města
- efektivně využívat školní pozemek-výuka a činnost školní družiny
- pokračovat v projektech Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol
- účast v programu MRKEV
- začlenit více sportovních dnů a sportovních soutěží mezi školami

7. Spolupráce školy a programy

Den otevřených dveří

Cílem je oslovit rodiče dětí, kteří mají zájem o umístění dítěte do naší školy, ale i o veřejnost, která se zajímá o dění ve škole. V rámci přípravy Dne otevřených dveří škola informuje širokou veřejnost pomocí školních webových stránek, plakátů a pozvánek v tisku.

Regionální muzeum Mělník

Regionální muzeum nabízí bohatý program pro školy, kde jsou k dispozici:

- zážitkové programy
- interaktivní programy
- muzejní dílničky
- prezentace tvorby a činností jednotlivých škol
- besedy, přednášky a programy ve školách
- školní tvorba na jarmarcích
- celoroční program environmentální výchovy
- přímý kontakt učitelů s muzejní edukátorkou
- v době epidemických omezení online muzejní aktivity

Výstavy a jarmarky

Škola se každoročně zúčastňuje prodejních jarmarků pořádaných Regionálním muzeem Mělník, Velikonoční jarmark v muzeu a Vánoční řemeslný jarmark. Zde úspěšně vystavujeme a prodáváme výrobky našich žáků, které jsou žádané pro svoji originalitu a minimální cenu. Oblíbené jsou drobné výrobky z keramiky a jednoduché dekorace.

Canisterapie

Tato metoda je přínosná nejen pro děti s těžkým a kombinovaným postižením, ale i dětem s lehkým mentálním postižením a dětem s PAS. Canesterapeut prostřednictvím speciálně cvičeného psa děti účinně rozptyluje hrou. Mazlení s pejskem tak pomáhá procvičovat i různé části těla. Zároveň péče o psa vede dítě k zodpovědnosti.

MRKEV-zapojení do dlouhodobého celostátního programu /metodika a realizace komplexní ekologické výchovy/.

Program Mléko do škol

Program Ovoce do škol

ZÁVĚR

Plán EVVO pomáhá prosazovat nové myšlenky a přístupy k ochraně životního prostředí. Žáci si v průběhu školní docházky osvojují základní vědomosti o podmínkách života i zákonitostech přírody a uvědomují si dopady lidské činnosti na životní prostředí. Prostřednictvím badatelských aktivit a zážitkového učení žáci začínají projevovat úctu k přírodě a zamýšlí se nad řešením problémů spojených s udržitelným rozvojem.

Školní program environmentální výchovy pro ZŠ se speciálními třídami Mělník je vytvořen v takové formě, která naučí žít žáky v harmonii s přírodou, aktivně se účastnit ochrany životního prostředí, dbát o své zdraví a odpovědně nakládat s přírodními zdroji a odpady.

V Mělníce 2.9. 2021

Zpracovala : Mgr. Jana Třísková
koordinátorka EVVO

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

DVPP- systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

EV- ekologická výchova

EVVO- environmentální výchova, vzdělávání a osvěta

MKD- Masarykův kulturní dům Mělník

MŠMT- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MŽP- Ministerstvo životního prostředí

RMM- Regionální muzeum Mělník

RVP- Rámcový vzdělávací program

ŠPEV- Školní program environmentální výchovy

ŠVP- Školní vzdělávací program

TUR- trvale udržitelný rozvoj

UR- udržitelný rozvoj